

LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖ

NUTARIMAS

DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS LIETUVOS ŠAULIŲ SAJUNGOS ĮSTATYMO NR. VIII-375 PAKEITIMO ĮSTATYMO PROJEKTO NR. XIVP-1838, LIETUVOS RESPUBLIKOS KRAŠTO APSAUGOS SISTEMOS ORGANIZAVIMO IR KARO TARNYBOS ĮSTATYMO NR. VIII-723 42 STRAIPSNIO PAKEITIMO ĮSTATYMO PROJEKTO NR. XIVP-1839, LIETUVOS RESPUBLIKOS VIDAUS TARNYBOS STATUTO PAKEITIMO ĮSTATYMO NR. XIII-1381 PAPILDYMO 31² STRAIPSNIU ĮSTATYMO PROJEKTO NR. XIVP-1840 IR LIETUVOS RESPUBLIKOS BIUDŽETO SANDAROS ĮSTATYMO NR. I-430 4 STRAIPSNIO PAKEITIMO ĮSTATYMO PROJEKTO NR. XIVP-1841

Nr.
Vilnius

Vadovaudamasi Lietuvos Respublikos Seimo statuto 138 straipsnio 3 dalimi ir atsižvelgdama į Lietuvos Respublikos Seimo valdybos 2022 m. liepos 5 d. sprendimo Nr. SV-S-599 „Dėl įstatymų projektų išvadų“ 7–10 punktus, Lietuvos Respublikos Vyriausybė **n u t a r i a**:

Pritarti Lietuvos Respublikos Lietuvos šaulių sąjungos įstatymo Nr. VIII-375 pakeitimo įstatymo projektui Nr. XIVP-1838 (toliau – LŠS įstatymo projektas) ir susijusiems Lietuvos Respublikos krašto apsaugos sistemos organizavimo ir karo tarnybos įstatymo Nr. VIII-723 42 straipsnio pakeitimo įstatymo projektui Nr. XIVP-1839, Lietuvos Respublikos vidaus tarnybos statuto pakeitimo įstatymo Nr. XIII-1381 papildymo 31² straipsniu įstatymo projektui Nr. XIVP-1840 ir Lietuvos Respublikos biudžeto sandaros įstatymo Nr. I-430 4 straipsnio pakeitimo įstatymo projektui Nr. XIVP-1841 (toliau – BSI pakeitimo įstatymo projektas) (toliau kartu – Įstatymų projektai), tačiau pasiūlyti Lietuvos Respublikos Seimui juos tobulinti pagal šias pastabas ir pasiūlymus:

1. LŠS įstatymo projekto 2 straipsnio 2 dalyje nurodyta, kad Lietuvos šaulių sąjunga (toliau – LŠS), be kita ko, yra padedanti užtikrinti gyvybiškai svarbių valstybės funkcijų vykdymą ir universali asociacija, o 7 straipsnyje nurodyta, kad LŠS, be kita ko, telkia Lietuvos Respublikos piliečius aktyviai prisidėti prie valstybės gyvybiškai svarbių funkcijų vykdymo užtikrinimo. Pažymėtina, kad šios nuostatos LŠS įstatymo projekte toliau nėra niekaip detalizuojamos, nėra aišku, kaip pasireiškia LŠS universalumas ir koku būdu papildomai prisidedama prie gyvybiškai svarbių valstybės funkcijų vykdymo. Pavyzdžiui, LŠS įstatymo projekto 27 straipsnio 5 dalyje išvardytos pagrindinės šaulių kategorijos (koviniai šauliai, ginkluoto pasipriešinimo šauliai, neginkluoto pasipriešinimo šauliai ir jaunieji šauliai) savo prasme atitinka sukarintos asociacijos, rengiančios piliečius valstybės gynybai ir pilietiniam pasipriešinimui, struktūrą, tačiau neatskleidžia, kokios kategorijos

šauliai ir kaip galėtų papildomai prisidėti prie gyvybiškai svarbių valstybės funkcijų vykdymo užtikrinimo. Siekiant nedeklaratyvaus, aiškaus, nuoseklaus ir išbaigto teisinio reguliavimo, siūloma LŠS įstatymo projekto 9 straipsnį papildyti nuostatomis, apibrėžiančiomis konkrečias LŠS funkcijas, reikalingas keičiamiems LŠS veiklos tikslams (valstybės gyvybiškai svarbių funkcijų vykdymo užtikrinimas) įgyvendinti, tokiais kaip: pagalba užtikrinant valstybės institucijų ir savivaldybių institucijų veiklą ir jos tęstinumą, ekonominės ir civilinės infrastruktūros funkcionavimą, gyventojų būtinųjų poreikių tenkinimą, vidaus saugumą ir tarptautinę veiklą. Šių funkcijų vykdymui užtikrinti LŠS įstatymo projekto 11 straipsnis turėtų būti papildytas atitinkamomis LŠS teisėmis.

2. LŠS įstatymo projekto preambulėje, 7, 8, 9, 11, 13 ir 21 straipsniuose akcentuojamas pilietinių ir tautinių vertybių ugdymas. Pažymėtina, kad laisvę branginanti pilietinė visuomenė yra atvira pasauliui ir tiems, kurie gerbia Lietuvos Respublikos valstybę bei laikosi valstybės įstatymų. Lietuvos Respublika brangina Lietuvos valstybės istorinę atmintį, lietuvių tautos kultūrinę tapatybę ir kalbą, tačiau vertina ir savo tautinių bendrijų kultūrinį paveldą, skatina švietimo kūrybingumą bei atvirumą. Siekiant atspindėti šią nuostatą, siūloma keisti LŠS įstatymo projekte vartojamą sąvoką „pilietinis ir tautinis ugdymas“ į sąvoką „pilietinis ir patriotinis ugdymas“, kadangi pastaroji sąvoka vartojama ir Nacionalinio saugumo strategijos, patvirtintos Lietuvos Respublikos Seimo 2002 m. gegužės 28 d. nutarimu Nr. IX-907 „Dėl Nacionalinio saugumo strategijos patvirtinimo“, 34 punkte, kuriame nustatyti valstybės ir savivaldybių institucijų bei piliečių pasirengimo remti ginkluotos gynybos užduočių vykdymą užtikrinimo uždaviniai: „34.8. didinti Lietuvos šaulių sąjungos integraciją į valstybės nacionalinio saugumo ir gynybos sistemą, stiprinant jos ir jos narių pasirengimą dalyvauti ginkluotoje valstybės gynyboje ir, remiant jos pastangas organizuoti ir koordinuoti neginkluotą gynybą bei nesmurtinį pilietinį pasipriešinimą, remti jos vykdomą pilietinį ir patriotinį ugdymą“.

3. LŠS įstatymo projekto 13 straipsnio 2 dalyje nustatyta, kad LŠS išlaidos, susijusios su LŠS vykdoma pilietinio ir tautinio ugdymo veikla įgyvendinant pilietinio ir tautinio ugdymo neformaliojo švietimo programas, pilietinio ugdymo veikla krašto gynybos srityje, šaulių parengimo ginkluotai valstybės gynybai išlaidos apmokamos iš Lietuvos Respublikos krašto apsaugos ministerijai skiriamų valstybės biudžeto asignavimų. Pažymėtina, jog BSI pakeitimo įstatymo projekte siūloma nustatyti, kad LŠS būtų savarankiška valstybės biudžeto asignavimų valdytoja. LŠS tapus valstybės biudžeto asignavimų valdytoja, jos veikla turėtų būti finansuojama iš LŠS skirtų valstybės biudžeto lėšų. Todėl siūlome LŠS įstatymo projekte nustatyti, kad visos LŠS patiriamos išlaidos apmokamos iš LŠS skiriamų valstybės biudžeto asignavimų, – t. y. atitinkamai papildyti LŠS įstatymo projekto 5 straipsnį ir atsisakyti LŠS

įstatymo projekto 13 straipsnio 2 dalies nuostatų, kuriomis siūloma dalį LŠS patiriamų išlaidų apmokėti iš Krašto apsaugos ministerijai skiriamų valstybės asignavimų.

4. LŠS įstatymo projekto 27 straipsnio 5 dalyje išvardytos pagrindinės šaulių kategorijos: koviniai šauliai, ginkluoto pasipriešinimo šauliai, neginkluoto pasipriešinimo šauliai ir jaunieji šauliai. Atkreiptinas dėmesys, kad LŠS įstatymo projekte neatskleidžiama kovinių šaulių, ginkluoto pasipriešinimo šaulių ir neginkluoto pasipriešinimo šaulių samprata, todėl siūloma papildyti LŠS įstatymo projektą naujomis sąvokomis, apibrėžiančiomis šias šaulių kategorijas.

5. LŠS įstatymo projekto 34 straipsnyje reglamentuotos mokymų centro funkcijos ir kitos su mokymų centro viršininko pareigybe ir mokymų centro finansavimu susijusios nuostatos. Tačiau iš LŠS įstatymo projekto 34 straipsnio nuostatų neaišku, koks yra mokymų centro statusas – ar tai atskiras juridinio asmens statusą turintis subjektas, ar tai LŠS struktūrinis padalinys. Atkreiptinas dėmesys, kad LŠS įstatymo projekto 4 straipsnio 1 dalies 1 punkte nurodyta, jog LŠS struktūra reglamentuojama LŠS statute, todėl jeigu mokymų centras yra LŠS struktūrinis padalinys, siūlome atsisakyti mokymų centro detalaus aprašymo ir LŠS įstatymo projekte dėstyti tik svarbiausias nuostatas, susijusias su mokymų centru (t. y. nustatyti tik mokymų centro funkcijas).

6. LŠS įstatymo projekto 48 straipsnio 6 dalyje nustatyta, kad šauliui iš LŠS skirtų valstybės biudžeto asignavimų apmokama LŠS vado LŠS Centro valdybos pritarimu nustatyta dalis asmeninių išlaidų ginklams, jų priedėliams ir šaudmenims įsigyti šaulio tarnybai. Atkreiptinas dėmesys, kad BSI pakeitimo įstatymo projekto 1 straipsnio 2 dalimi keičiamo Lietuvos Respublikos biudžeto sandaros įstatymo 4 straipsnio 3 dalyje numatoma, kad LŠS taptų savarankiška biudžeto asignavimų valdytoja, o Įstatymų projektų aiškinamajame rašte nurodyta, kad „didesnis finansavimas leistų geriau aprūpinti šaulius, užtikrinti geresnes ir kokybiškesnes tarnybos sąlygas“. Padidinus LŠS finansavimą, būtų sudarytos sąlygos taip pat ir aprūpinti šaulius tarnybiniais ginklais, todėl asmeninių išlaidų ginklams apmokėjimas iš valstybės biudžeto būtų netikslingas. Atsižvelgiant į tai, siūloma atsisakyti LŠS įstatymo projekto 48 straipsnio 6 dalies nuostatų.

7. Įstatymų projektais numatytas LŠS kaip savarankiško valstybės biudžeto asignavimų valdytojo statusas turėtų būti siejamas ne tik su padidėjusiu finansavimu, bet ir su didesne atsakomybe. Savarankiškas valstybės biudžeto asignavimų valdymas sietinas su finansiniu planavimu, vidaus teisės aktų rengimu ir kitomis vidaus administravimo funkcijomis. Šiuo metu šias funkcijas LŠS padeda vykdyti Krašto apsaugos ministerija ir Gynybos resursų agentūra prie Krašto apsaugos ministerijos, tačiau priėmus Įstatymų projektus LŠS turės užtikrinti ir savarankišką šių vidaus administravimo funkcijų vykdymą.

Turi būti užtikrinta, kad, priėmus siūlomus įstatymų pakeitimus, LŠS būtų pasirengusi juos laiku įgyvendinti, todėl būtina įvertinti, ar Įstatymų projektuose numatytas atitinkamų pakeitimų įsigaliojimo terminas yra pakankamas, kad būtų laikomasi Lietuvos Respublikos teisėkūros pagrindų įstatyme įtvirtinto sistemiškumo principo, be kita ko reiškiančio, kad įstatymo įgyvendinamieji teisės aktai turi būti rengiami ir priimami taip, kad įsigaliotų kartu su įstatymu.

Ministras Pirmininkas

Krašto apsaugos ministras